

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije
Ljubljana, 12. 6. 2014

Odgovori političnih strank na vprašanja okoli prodaje Mercatorja Agrokorju

Dne 9. 6. 2014 smo na elektronske naslove 19-ih političnih strank poslali naslednja vprašanja:

1. Kako ocenjujete dejstvo, da skoraj eno leto od sklenitve prodajnega sporazuma kupnina ni poravnana, dogovorjena prodajna cena pa je za skoraj tretjino nižja?
2. Kako ocenjujete dejstvo, da so slovenske državne banke, predvsem NLB, ki smo jih davkopllačevalci obsežno dokapitalizirali, kljub očitni narodnogospodarski škodi te prodaje in več kot 70% nasprotovanju državljanov Slovenije prodaji Mercatorja, glavni pobudnik in motor prodaje Agrokorju in njegov največji zaveznik pri nižanju kupnine?
3. Kakšna je vaša vizija prihodnjega razvoja Mercatorja in njegova lastniška struktura?
4. Se vam zdi Agrokor, kljub temu, da je v preteklosti aktivno in javno bojkotiral slovenske izdelke v svojih trgovinah, primeren kupec največjega slovenskega trgovca?

Na zastavljena vprašanja smo dobili odgovore s strani devetih (9) političnih strank.
V nadaljevanju podajamo odgovore.

	<p>Kako ocenjujete dejstvo, da skoraj eno leto od sklenitve prodajnega sporazuma kupnina ni poravnana, dogovorjena prodajna cena pa je za skoraj tretjino nižja?</p>	<p>Kako ocenjujete dejstvo, da so slovenske državne banke, predvsem NLB, ki smo jih davkoplačevalci obsežno dokapitalizirali, kljub očitni narodnogospodarski škodi te prodaje in več kot 70% nasprotovanju državljanov Slovenije prodaji Mercatorja, glavni pobudnik in motor prodaje Agrokorju in njegov največji zaveznik pri nižanju kupnine?</p>	<p>Kakšna je vaša vizija prihodnjega razvoja Mercatorja in njegova lastniška struktura?</p>	<p>Se vam zdi Agrokor, kljub temu, da je v preteklosti aktivno in javno bojkotiral slovenske izdelke v svojih trgovinah, primeren kupec največjega slovenskega trgovca?</p>	
SD	<p><i>Socialni demokrati delimo zaskrbljenost podpisnikov javnega poziva političnim strankam v zvezi s postopkom prodaje Mercatorja, zlasti v delu, ko se ta nanaša na ocene o nepreglednosti, neprofesionalnosti in negospodarnim postopkom. Že več let namreč opozarjamo, da Mercator potrebuje stabilnega lastnika, ki mu bo z lastnimi viri omogočal nadaljnji razvoj. Mercator ni katerokoli podjetje, je strateškega pomena za celotno prehransko verigo in širše, od njega je odvisna usoda sto tisoč delovnih mest. Država mora v njem prepoznati svoje vitalne interese. Zato pričakujemo, da se bo do prodaje opredelila tudi vlada ter opravila strateško oceno o njegovem širšem pomenu. Sklicevanje na nepristojnost v primeru največjega zaposlovalca v državi namreč ne more biti izgovor za pasivno spremljanje, tudi zato ne, ker na številna vprašanja odgovorov ni."</i></p>				
SDS	<p><i>Stališče SDS je, da se deleži podjetij, ki so v neposredni ali posredni državni lasti, prodajo resnemu in najboljšemu ponudniku, ki bo v takšnih podjetjih zagotavljal nadaljnji razvoj, širitev in delovna mesta. Stvar lastnikov pa je, da ob prodaji strokovno pretehtajo okoliščine in razmere posameznega kupca in sprejmejo odgovorno odločitev.</i></p>	<p><i>Zaradi nasprotovanja prodaji Mercatorja družbi Agrokor, »je padel v vodo« prvi poizkus prodaje v letu 2011 po ceni 221 evrov za delnico. Danes se Mercator prodaja istemu kupcu, le da za bistveno nižjo kupnino, ki znaša 86 evrov za delnico.</i></p>	<p><i>Mercator je zadolžen v višini skoraj milijarde evrov. Hkrati ima Mercator zaradi neustrezne poslovne politike in slabega vodenja v preteklosti težave pri poslovanju oziroma zagotavljanju zadostnih prihodkov za odplačilo tega</i></p>	<p><i>Prepričani smo, da lahko Mercator in vsa ostala podjetja v Sloveniji uspešno poslujejo, zaposlujejo in plačujejo davke za financiranje socialne države le v konkurenčnem poslovnem okolju, kjer rast in razvoj podjetij spodbuja</i></p>	<p><i>Glede lastniške strukture Mercatorja in ostalih podjetij je pomembno, da so lastniki sposobni, družbeno odgovorni in da zagotovijo dolgoročno rast in razvoj.</i></p>

	<p><i>To pomeni, da bo kupnina za Mercator v samo dobrih dveh letih manjša za več kot 500 milijonov evrov. Obžalujemo dejstvo, da so lastniki Mercatorja v tako kratkem času izgubili toliko denarja. Sam prodajni postopek pa je stvar prodajalcev in kupca in ga ne komentiramo.</i></p>	<p><i>dolga. Posledica tega je tudi ta, da za nakup Mercatorja ni večjega zanimanja in da je praktično edini kupec družba Agrokor. Predsednica vlade Alenka Bratušek je jeseni 2013 v Bruslju povedala, da so za Mercator tri možnosti: Agrokorjev prevzem, prenos terjatev na slabo banko ali stečaj. Zlasti se nam zdi pomembno, da bo rešitev za Mercator takšna, ki bremena dosedanjih poslovnih odločitev ne bo prenesla na slovenske davkoplačevalce. S podrobnostmi glede samega postopka prodaje nismo seznanjeni in jih ne želimo komentirati. V kolikor pa so se v zvezi s prodajo Mercatorja dogajale kakršnekoli nepravilnosti, bi morali takšna ravnanja preiskati pristojni organi.</i></p>	<p><i>ustrezna javnofinančna politika (predvsem na področju davkov), zmanjševanje administrativnih obremenitev, delujoč bančni sistem, izobraževanje za poklice, ki bodo svojo priložnost našli na trgu dela in seveda pravičen in delujoč pravni sistem.</i></p>	
PS	<p><i>Vsak kupec ima pravico, da pokaže interes ali celo kupi podjetje, ki je naprodaj. Od prodajalca pa je odvisno, ali bo to podjetje prodal.</i></p> <p><i>Že pred tremi leti smo v Pozitivni Sloveniji nasprotovali prodaji slovenskega premoženja, sploh v trenutnih razmerah, ko gre za razprodajo in so krepko podcenjena. To ni pravi način reševanja državnega proračuna, še posebej, ker so ogrožena tako delovna mesta, kot tudi slovenska proizvodnja.</i></p> <p><i>Podjetja za uspešni razvoj potrebujejo stabilnega in odgovornega lastnika, kar velja tudi za Mercator. Že v volilnem programu leta 2011 smo predlagali zadružništvo, kar pomeni, da bi bili zaposleni in dobavitelji, skupaj z vsemi zainteresiranimi državljani lastniki podjetja. Še vedno vztrajamo, da je to prava pot do uspešnega upravljanja podjetij, ki bodo tudi državi prinašali dodano vrednost.«</i></p> <p>Dodatno</p> <p><i>V Pozitivni Sloveniji smo mnjenja, da bi prodaja Mercatorja hrvaškemu kupcu pomenila velik udarec za slovensko živilskopredelovalno industrijo. Mercator ima največji tržni delež v Sloveniji in predstavlja eden od največjih delodajalcev. Agrokor deluje kot vertikalni poslovni sistem s tradicijo in uveljavljenimi blagovnimi znamkami, ki so za slovenske potrošnike naravni substituti. V sedanji prodajni strukturi Mercatorja prevladujejo slovenski izdelki, kar se lahko hitro spremeni s</i></p>			

	<p>spremembo lastništva. Posledica bi bili zmanjšani tržni deleži slovenskih podjetjih, zmanjšana zaposlenost in posledično negativen učinek na javne finance. Zaradi vsega navedenega menimo, da Agrokor s svojo finančno konstrukcijo in sistemom poslovanja ni najbolj primeren lastnik.</p>
DL	Ni odgovora
SLS	<p>V SLS opozarjamo, da je ena od ključnih pomanjkljivosti slovenske gospodarske politike odsotnost jasno opredeljenih strateških dejavnosti, ki jih v Sloveniji želimo razvijati in na katerih želimo biti konkurenčni. Zato se v Sloveniji že ves čas sprejemajo odločitve po prosti presoji, pogosto brez jasne vizije in brez pravih kriterijev. Je pa za SLS nacionalnega pomena, da imamo v Sloveniji na razpolago zadostne količine varne, zdrave, doma pridelane hrane. Država mora zato sprejemati ukrepe v smeri čim večje prehranske samozadostnosti.</p> <p>V SLS smo nenaklonjeni državnemu lastništvu v trgovskih verigah, saj ima potrošnik ključni vpliv na izbor blaga na policah. Slovenski potrošnik namreč kupuje slovenske izdelke tudi pri drugih trgovcih, ki so sicer v lasti tujih subjektov. Gospodarska družba, ki se ukvarja s trgovino, ne more biti v nacionalnem interesu. Če bi pa to vendarle bila, bi morali vsi slovenski potrošniki kupovati le v Mercatorju, posledično pa seveda Mercator najverjetneje sploh ne bi prišel v položaj, ko potrebuje prestrukturiranje in svež kapital.</p> <p>V primeru Mercatorja SLS poudarja, da ga ne prodaja Republika Slovenija in da je v njeni lasti le posredno. Za prodajo so torej odgovorni lastniki, pretežno banke. Lastniki pa so dolžni svojo naložbo čim bolj optimalno upravljati. Aktualna politika na te odločitve lastnikov enostavno ne sme vplivati in mora dosledno spoštovati načela korporativnega upravljanja. Konkretni postopek prodaje Mercatorja je šolski primer, kako se ne prodaja, saj mora biti prodajni postopek ves čas transparenten, kar pomeni, da mora potekati po vnaprej znanih vseh pogojih, ki jih poznajo vsi ponudniki. Nesprejemljivo je trajanje tega postopka prodaje in stalno spreminjanje cene, pogojev in rokov. Pod današnjimi pogoji bi namreč bilo verjetno več zainteresiranih kupcev za nakup Mercatorja.</p> <p>SLS tudi poudarja, da je treba postopek prodaje Mercatorja čimprej zaključiti ali pa ponoviti, odgovornost pa je v rokah prodajalcev oz. lastnikov. V SLS težko ocenjujemo, ali se je Mercator sposoben rešiti sam, ker ne razpolagamo z vsemi potrebnimi informacijami. Znano pa je, da zgolj reprogram posojil brez dodatnega kapitala in razvoja ne zagotavlja dolgoročne vzdržnosti poslovanja posamezne družbe.</p> <p>Dodatno podaljšanje rokov bo odložilo začetek prodaje pivovarn. Po mnenju SLS je treba ti dve težavi ločiti, to pomeni, da se proizvodnja pijač/piva kot temeljna dejavnost pivovarn loči od finančnih naložb. Vsak od teh dveh delov pivovarn bo lažje našel bodočega kupca.</p> <p>SLS podpira prodajo Mercatorja kot tudi vsake druge družbe, ki potrebuje strateškega partnerja oziroma svež kapital. Pri tem za SLS ni pomembno, kdo konkretno je kupec, ampak, ali je konkretni kupec poleg plačila kupnine sposoben zagotoviti svež kapital in kakšna je njegova vizija razvoja skupine. Zadnja dogajanja kažejo na to, da Agrokor tega očitno nikakor ni sposoben zagotoviti in da zato nikakor ni primeren kupec.</p> <p>SLS še enkrat poudarja, da mora postopek prodaje Mercatorja biti bolj transparenten, zlasti za potencialne kupce. Ob dokapitalizaciji bank z davkoplačevalskim denarjem (tudi za slaba posojila Mercatorju) pa je bila dolžnost Vlade RS, da zagotovi transparentnost poslovanja državnih bank, ki vključuje tudi transparentne prodajne postopke njihovih naložb. Vlada RS mag. Bratuškove v odhajanju že nosi politično odgovornost za svojo operativno neaktivnost tudi na tem področju.</p>

DeSUS	<p><i>V stranki DeSUS se pridružujemo pozivu sindikatov delavcev in kmetov, da je ponovno potrebno preučiti posledice prodaje Mercatorja hrvaškemu Agrokorju, ki ni primeren kupec. Kot ste tudi sami navedli Mercator vpliva na življenje več kot 200.000 slovenskih družin. Zato je nujno preučiti alternativne rešitve v zvezi z lastništvom Mercatorja. Resorno ministrstvo mora pripraviti predlog alternativnih rešitev za Mercator. V zvezi z Mercatorjem moramo poiskati skupno rešitev, ki bo v prid zaposlenih, kmetov in seveda samega razvoja podjetja.</i></p>			
NSi	<p><i>Nova Slovenija - krščanski demokrati zagovarjamo umik države iz gospodarstva. Pretekle izkušnje kažejo, da so milijardna sredstva v državni lasti slabo upravljana. Menimo, da mora država, če želi zagotoviti večjo donosnost kapitala, za državna podjetja poiskati odgovorne lastnike, ki bodo v podjetja vlagali in jih razvijali.</i></p> <p><i>V primeru prodaje Mercatorja Agrokorju bi se morali skrbniki državnega premoženja vprašati, ali je res pametno skleniti kupčijo s kupcem, ki nima denarja, da bi kupil Mercator. Agrokor je glede na svoje knjigovodske izkaze še vedno plačilno nesposoben za takšen nakup in zato njegov interes, da se še dodatno zadolži za nakup Mercatorja logično sproža vprašanja o tem, ali in kako bo sposoben poplačati že obstoječe in nove dolgove. Menimo, da je prodaja Mercatorja močno zadolženemu kupcu z vidika dobrih poslovnih praks in skrbnega lastništva lastnega kapitala enostavno nesprejemljiva. Zaradi vsega navedenega imamo močne dvome v poštene namene Agrokorja, saj se zdi, da ne bo dobro gospodaril s kupljenim premoženjem in da želi družbo Mercator predvsem finančno izčrpati.</i></p> <p><i>Dejstvo je, da Mercator ob več kot 1 milijardi evrov dolga sam ne more preživeti in zato nujno potrebuje strateškega partnerja oz. kupca. Zato v NSi menimo, da ga lahko kupi samo nekdo, ki ima dovolj kapitala in mu bo nakup Mercatorja dolgoročno strateška naložba in ne sredstvo za poplačilo lastnih dolgov. Glede morebitnih težav, ki bi jih prodaja Mercatorja povzročila slovenskim dobaviteljem, pa menimo, da slovensko prehrambeno in drugo industrijo lahko rešimo samo slovenski potrošniki, s tem, da v vseh trgovinah zahtevamo in kupujemo slovenske izdelke.</i></p>			
LDS	Ni odgovora			
Zares	Ni odgovora			
SNS	Ni odgovora			
TRS	Ni odgovora			
DSD	Ni odgovora			
IDS	<p><i>Ocenjujemo, da gre za povsem običajen način delovanja "plenilskega" kapitala pri prodaji, ki se je vsiljevala kot nujnost in objektivno dejstvo. Rezultati te prodaje so sedaj jasni in predstavljajo slab obet za prihodnost Mercatorja. Kupec nima lastnih sredstev za nakup in namerava</i></p>	<p><i>Gre za logiko nujnosti prodaje oziroma privatizacije, ki je prevladujoča tako v vladi Alenke Bratušek, ki opravlja tekoče posle, kakor v slovenskem bančnem sektorju. Žal je ta logika z nastopom ministra Uroša Čuferja, ki je prišel na funkcijo ravno iz NLB, še</i></p>	<p><i>Edina rešitev je preoblikovanje lastništva v delavsko lastništvo in oblikovanje kooperative, ki bi združevala dobavitelje, zaposlene v Mercatorju in kupce. S tem bi dobili v Sloveniji močno združeno verigo, ki bi v prihodnosti zagotavljala prehransko samooskrbo, preusmeritev</i></p>	<p><i>Agrokor zagotovo ni primeren kupec, vendar ne zaradi nekih nacionalnih vzgibov, temveč dejstva, da bo nakup Mercatorja vodil v postopno izčrpavanje podjetja, uničevanje delovnih mest ter negativne posledice za celotno verigo od kmetijstva do predelovalne industrije.</i></p>

	<i>Mercator izčrpavati za poplačilo lastnih dolgov. Več kot jasno je, da Agrokor nima vizije nadaljnjega razvoja največjega slovenskega trgovca, temveč le kratkoročne kapitalske cilje</i>	<i>toliko bolj očitna v vladnih politikah. Vlada s svojim nedelovanjem podpira NLB v postopku prodaje Mercatorja. Namesto racionalne in dolgoročne gospodarske strategije Bratuškova in Čufer izvajata politiko trojke po grškem zgledu. Povzamemo jo lahko v treh besedah: varčevanje, uničevanje socialne države in razprodaja javnega.</i>	<i>kmetijstva v sonaravno, močno prehrambno industrijo in okoli 70.000 kvalitetnih delovnih mest, ki bi jih soupravljali sami delavci, kmetje in kupci.</i>	
Solidarnost	<i>To je posledica dejstva, da so slovenski prodajalci kupcu dali vedeti, da bodo Mercator prodali po kakršnikoli ceni, samo da bo prodan. Le na tak način je lahko Agrocor dosegel položaj, ko lahko še naprej zbija njegovo ceno.</i>	<i>Edina racionalna razlaga, ki se nam ponuja, so provizije (korupcija), ki jih bodo ob prodaji dobili posamezniki med prodajalci.</i>	<i>Menimo, da je možno v Mercatorju vzpostaviti enega od znanih modelov socialnega podjetništva (kooperativa zaposlenih in dobaviteljev) in ob tem omogočiti možnost delavskega odkupa podjetja.</i>	<i>Nikakor. Agrocor je najslabši možni in najmanj kredibilen kupec, ki je mnogo bolj zadolžen kot trgovska veriga, ki jo kupuje.</i>
VERJAMEM	<i>Stranka Verjamem v svojem programskem dokumentu posebej poudarja pomen zanesljivosti oskrbe z varno in zdravo hrano, kar bomo dosegli s spodbujanjem lokalne pridelave in uživanjem lokalno pridelane hrane. Oblikovanje tako imenovanih prehranskih verig poleg proizvodnje hrane obsega tudi predelavo, skladiščenje, transport in prodajo živil. Zagotoviti moramo, da bo lokalno pridelana hrana dostopna našim potrošnikom preko vseh glavnih slovenskih trgovcev. V stranki Verjamem načeloma ne nasprotujemo tujemu lastništvu slovenskih podjetij, vendar poudarjamo, da naših podjetij ne bi smeli prodajati pod ceno ter brez ustreznih varoval, ki bi zagotovila ugodne učinke teh investicij za prebivalce, družbo kot celoto in naravno okolje. Zavzemamo se za privabljanje takšnih tujih neposrednih investicij, ki bodo temeljile na strateškem interesu obeh strani po investiranju v trajnostni razvoj slovenskega gospodarstva. Smo tudi proti vmešavanju politike v postopke prodaj. Naloga politike je le zagotoviti, da bodo ti postopki potekali zakonito, učinkovito in transparentno. Ocenjujemo, da postopek prodaje Mercatorja do sedaj ni zadostil vsem tem pogojem. Potencialni kupec Mercatorja je sam v velikih likvidnostnih težvah in ocenjujemo, da je njegov interes pri nakupu Mercatorja s sinergijskimi učinki reševati svoj slab finančni, predvsem pa likvidnostni položaj. Po našem mnenju je ponujena cena za delnico prenizka, poleg tega prevzemnik do sedaj ni dokazal, da ima za ta prevzem svež kapital, financiranje prevzema s posojili pa se je tudi v preteklosti že izkazalo kot negativna praksa. Dvomimo tudi v iskrenost prevzemnika, da veriga slovenskih dobaviteljev Mercatorja ne bo prikrajšana oziroma izločena iz prodajnih polic. Menimo tudi, da bi morala slovenska politika prevzeti svoj delež odgovornosti, saj je z dosedanjimi potezami pripeljala tako</i>			

	<i>daleč, da nekdam paradni konj slovenske trgovine in prehrambnih dobaviteljev prodajamo pod ceno in brez zagotovil, da bo ta prodaja koristna za slovensko gospodarstvo. Iz vseh zgoraj navedenih razlogov menimo, da je aktualna prevzemna ponudba Mercatorja neustrezna in potencialno škodljiva.</i>
SMC	Ni odgovora
ZAB	Ni odgovora
PSS	Ni odgovora
ZS	Ni odgovora

Polna imena političnih strank:

SD: Socialni demokrati
SDS: Slovenska demokratska stranka
PS: Pozitivna Slovenija
DL: Državljska lista
SLS: Slovenska ljudska stranka
DeSUS: Demokratična stranka upokojencev Slovenije
NSi: Nova Slovenija
LDS: Liberalna demokracija Slovenije
Zares: Zares - socialno liberalni
SNS: Slovenska nacionalna stranka
TRS: Stranka za ekososializem in trajnostni razvoj Slovenije
DSD: Demokratična stranka dela
IDS: Inicijativa za demokratični socializem
Solidarnost: Solidarnost, za pravično družbo
VERJAMEM: Stranka VERJAMEM
SMC: Stranka Mira Cerarja
ZAB: Zavezništvo Alenke Bratušek
PSS: Piratska stranka Slovenije
ZS: Zeleni Slovenije